

Stručni rad

MODERNO DOBA U FILMOVIMA

Bojana Murko
Osnovna škola Breg

Sažetak

Predajem u redovnoj osnovnoj školi kao profesor povijesti. S učencima sam već 15 školskih godina.

Tijekom godina, stekla sam puno iskustva i svake školske godine promijenila i nadopunila način rada u učionici.

Oduvijek me vodilo približavati povijest učenicima, kako bi rado sudjelovali u nastavi, lakše zamišljali povijesne događaje i da to ne bi bilo samo činjenično znanje o imenima, godinama, glavnim događajima ...

Prema mom iskustvu, najučinkovitije je uključiti, uz ustaljenu praksu učenja, i gledanje filmova i dokumentaraca na teme povezane s predmetom.

Ključne riječi: *1. svjetski rat, 2. svjetski rat, hladni rat, Titove reforme.*

1. UVOD

U 9. razredu učenici uče o povijesti modernog doba. Tijekom 64 sata upoznaju, konsolidiraju i savladavaju povijesne događaje koji su trajali od 1914. do 1992. godine.

U svom radu polazim od činjenice da studenti uče gradivo vizualnim, slušnim i perceptivnim kanalima, pa je potrebno način rada prilagoditi studentskim potrebama.

Ovo je razdoblje koje je ostavilo ogromnu količinu povijesnih izvora, ali ih je potrebno odabrati, jer nastavni plan i program za osnovne škole predviđa samo 64 školska sata za povijest u 9. razredu.

Tijekom ovih 64 sata s učenicima gledam 2 filma i 6 dokumentaraca.

2. RAZDOBLJE OD 1914. DO 1992. GODINE

Glavna smjernica svakog učitelja je kurikulum za predmet koji predaje. Utvrđuje opće ciljeve, operativne ciljeve i sadržaj i standarde znanja.

Prije lekcije, učitelj izrađuje plan kojim želi postići tražene ciljeve. Ovaj je plan priprema za lekcije. Za svaku lekciju učitelj treba sat vremena pripreme. Također, ja se pripremam za pojedinačni set u kojem predviđam želje učenika, tehničke mogućnosti, vremensko ograničenje ...

Učeći o povijesti modernog doba, uz pomoć filmova / dokumentaraca, aktivnosti prije, tijekom i nakon filma, postigla sam brojne ciljeve tražene u nastavnom programu za 9. razred.

Aktivnosti koje sam radila tijekom nastave prije gledanja filma / dokumentarca:

- provjerila sam predznanje učenika,
- vodila sam ponavljanje gradiva vezanog uz novu temu učenja koja je obrađivana u nižim razredima ili drugim predmetima,
- slijedom mojih uputa, učenici su u bilježnicu zapisali ključne riječi koje su ih vodile tijekom gledanja filma.

Aktivnosti tijekom gledanja filma / dokumentarca:

- na zahtjev učenika, nekoliko sam puta prekidala prikazivanje filma i čekala da dovrše bilješke u bilježnici,
- na zahtjev učenika, nekoliko sam puta pustila određeni isječak,
- odgovorila sam na pitanja koja su studenti imali prilikom gledanja filma,
- tijekom pregleda podsjetila sam učenike na zanimljive scene iz filma koje su posebno povezane s temom.

Aktivnosti nakon gledanja filma / dokumentarca:

- analiza snimljenih podataka,
- dopunjavanje zapisa materijalom iz udžbenika i drugim izvorima,
- ponavljanje i konsolidacija.

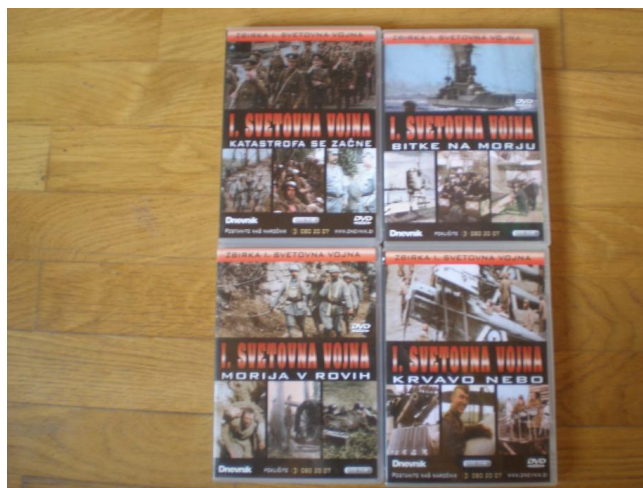
2.1. 1. SVJETSKI RAT

Kako bismo lakše razumjeli dotični materijal, s učenicima smo pogledali dva dokumentarca koji prikazuju početak i kraj 1. svjetskog rata.

Tijekom gledanja, studenti su obraćali pažnju na:

- ✓ uzrok rata,
- ✓ zemlje koje su se borile [tko protiv koga],
- ✓ život na bojnopolju,
- ✓ život u zaleđu,
- ✓ oprema i oružje vojske, način borbe.

Gledali smo dva dokumentarca iz kolekcije iz 1. svjetskog rata, a to su „Katastrofa počinje“ i „Pobjeda i očaj“.

Slika 1, DVD zbirka o 1. svjetskom ratu [1]

Pored toga, studenti su postigli sljedeće ciljeve učenja:

- ❖ opisuju glavne značajke 1. svjetskog rata,
- ❖ iz primjera dolaze do zaključaka o utjecaju i posljedicama 1. svjetskog rata na gospodarstvo,
- ❖ opisuju nacionalni položaj Slovenaca u Austro-Ugarskoj,
- ❖ objašnjaju uzroke i tijek nastanka Kraljevine Jugoslavije,
- ❖ objašnjaju koja su znanstvena dostignuća imala najznačajniji utjecaj na način života ljudi u 20. stoljeću [komunikacijska mreža, promet, medicina itd.],
- ❖ objašnjaju, na primjer, prijenos znanstvenih dostignuća u vojne svrhe i slučaj zlouporabe znanosti u vojne svrhe,
- ❖ opisuju nove tehnologije i oružje koji omogućuju sve veće uništavanje. [5]

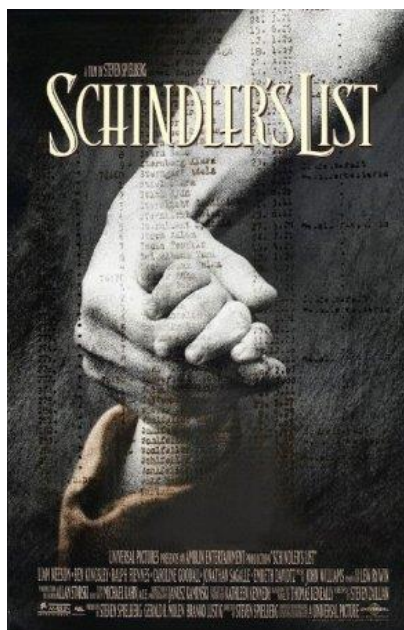
2.2. 2. SVJETSKI RAT

U obradi materijala pogledali smo četiri dokumentarca iz zbirke 2. svjetskog rata. Ti filmovi su: „Pad Poljske“, „Bombardiranje Engleske“, „Pearl Harbor“, „Dan "D"“.

Slika 2, DVD zbirka iz 2. svjetskog rata [2]

Na kraju rasprave, pogledali smo film „Schindlerov popis“, koji prikazuje događaje tijekom cijelog 2. svjetskog rata. Film je snimljen 1993. godine i traje 195 minuta. Originalni naslov filma je „Schindler`s List“.

Slika 3, naslovni plakat za film „Schindlerov popis“ [3]

Uz sve dokumentarce i film, učenici su postigli sljedeće ciljeve učenja:

- ❖ opisuju glavne značajke 2. svjetskog rata i objašnjaju njegove posljedice,
- ❖ objašnjaju događaje u Sloveniji tijekom 2. svjetskog rata iz različitih perspektiva,
- ❖ objašnjaju, na primjer, prijenos znanstvenih dostignuća u vojne svrhe i slučaj zlouporabe znanosti u vojne svrhe,
- ❖ uspoređuju značajke oslobodilačkih pokreta,
- ❖ objašnjaju uzroke suvremenih sukoba i njihove posljedice,
- ❖ opisuju nove tehnologije i oružje koji omogućuju sve veće uništavanje. [5]

2.3. RAZDOBLJE NAKON 2. SVJETSKOG RATA

Kako bih postigla ciljeve učenja, kako bih olakšala prezentaciju povijesnog razdoblja i života u poslijeratnoj Jugoslaviji, učenicima sam predstavila slovenski film pod naslovom „Moj otac socijalistički kulak“, koji je snimljen 1987. godine i traje 100 minuta.

Slika 4, naslovni plakat za film „Moj otac socijalistički kulak“ [4]

Studenti su postigli sljedeće ciljeve:

- ❖ analiziraju ekonomsku situaciju nakon 2. svjetskog rata,
- ❖ opisuju uzroke ekonomske integracije između Europe i svijeta i navode oblike ekonomske integracije,
- ❖ zaključuju zašto je propao socijalistički ekonomski model,
- ❖ objašnjaju okolnosti i posljedice,
- ❖ primjerima i iz različitih perspektiva opisuju život Slovenaca u socijalističkoj Jugoslaviji,

- ❖ uspoređuju međuovisnost obrazovne strukture stanovništva i brži gospodarski razvoj,
- ❖ analiziraju utjecaje socijalnih prilika na svakodnevni život,
- ❖ zaključuju o ulozi i važnosti religije i duhovnosti u suvremenom svijetu. [5]

3. Zaključak

Nekoliko školskih sati [oko 14 sati] proveli smo gledajući filmove, što meni ne predstavlja problem jer su učenici oduševljeni takvim radom. Vole sudjelovati u radu, i prije gledanja filma i nakon gledanja istog. Puno više informacija ostaje u njihovom sjećanju, vizualno nadopunjujući moje objašnjenje, objašnjenje iz udžbenika i drugih pisanih izvora.

Svim nastavnicima preporučujem da filmske projekcije uvedu u nastavu povijesti. Međutim, moraju obratiti pozornost na to da se vode aktivnosti prije, tijekom i nakon filma.

Filmovi uključeni u lekcije također su dobar motiv za rad na materijalima za koje ne postoji odgovarajući film.

4. Popis literature

[1] Slika 1, DVD zbirka o 1. svjetskom ratu. URL:

https://www.google.si/search?q=dvd+1.+svetovna+vojna&tbm=isch&ved=2ahUKEwjepfvGgfTuAhVh7OAKHXbRBXEQ2-cCegQIABAA&oq=dvd+1.+svetovna+vojna&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECAAQQzoICAAQsQMQgwE6BQgAELEDOgIIADoECAAQHjoECAAQEzoGCAAQBRAeUP7mBViisQZgwrQGAFwAHgAgAGQAYgB5RKSAAQxLjlxmAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&sclient=img&ei=AasuYJ6hO-HYgwf2opelBw&bih=625&biw=1366&hl=sl#imgrc=ZKsFF3pBVIZMqM, [18. 2. 2021.].

[2] Slika 2, DVD zbirka iz 2. svjetskog rata. URL:

https://www.google.si/search?q=dvd+1.+svetovna+vojna&tbm=isch&ved=2ahUKEwjepfvGgfTuAhVh7OAKHXbRBXEQ2-cCegQIABAA&oq=dvd+1.+svetovna+vojna&gs_lcp=CgNpbWcQAzoECAAQQzoICAAQsQMQgwE6BQgAELEDOgIIADoECAAQHjoECAAQEzoGCAAQBRAeUP7mBViisQZgwrQGAFwAHgAgAGQAYgB5RKSAAQxLjlxmAEAoAEBqgELZ3dzLXdpei1pbWfAAQE&sclient=img&ei=AasuYJ6hO-HYgwf2opelBw&bih=625&biw=1366&hl=sl#imgrc=UBebJ7Ya9qCKiM, [18. 2. 2021.].

[3] Slika 3, naslovni plakat za film „Schindlerov popis“. URL:

https://www.google.com/search?q=schindler+seznam+film&tbm=isch&hl=en&chips=q:schindlers+list+schindlerjev+seznam+film,online_chips:schindlers+list,online_chips:poster&sa=X&ved=1349&bih=625#imgrc=uic-V9idwM-dIM&imgdii=4uTQUlj6dxfMWM, [18. 2. 2021.].

[4] Slika 4, naslovni plakat za film „Moj otac socijalistički kulak“. URL:

https://www.google.com/search?q=moj+ata+socialisti%C4%8Dni+kulak&rlz=1C1GCEA_enSI937SI937&source=Inms&tbm=isch&sa=X&ved=2ahUKEwj4_OmMklLvAhXiyYUKHRwtA0UQ_AUoAXoECAMQAw&biw=1366&bih=625#imgrc=ERwsN6dqj90UIM, [24. 2. 2021.].

[5] Zavod Republike Slovenije za obrazovanje. URL:

https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacti/obvezni/UN_zgodovina.pdf, [24. 2. 2021.].